

OOSTENRIJK

van reizigers voor reizigers

OOSTENRIJK

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus 97
NL-3990 DB Houten

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Mireille Peeters; 2017 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO Shutterstock / canadastock

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Autriche

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCTREDACTEUR Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUR Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinsoot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2017

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

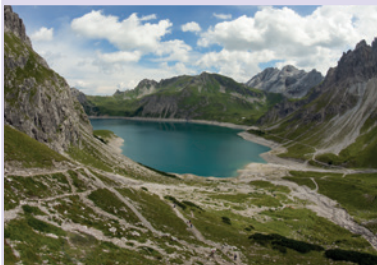
D/2017/45/391 - ISBN 978 94 014 4043 1 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

INLEIDING	14	REISPLANNER	88
VEELGESTELDE VRAGEN	16		
TOPERVARINGEN	19		
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	33		
Bals	34		
Bekende Oostenrijkers	34		
Drank	40		
Economie	42		
Film	42		
Geografie	45		
Geschiedenis	45	Bregenz	100
Godsdienst en geloof	52	Dornbirn	109
Keuken	53	Hohenems	111
Patrimonium	56	Feldkirch	112
Werelderfgoed van Unesco	59	Liechtenstein	118
Zeden en gewoonten	60	Montafon en de Silvrettaroute	120
		Kleinwalsertal	122
		Lech	123
REIZEN NAAR OOSTENRIJK	62		
OOSTENRIJK PRAKTISCH	67		
ABC van Oostenrijk	68		
Alvorens te vertrekken	68		
Budget	70		
Festivals, feesten en feestdagen	72		
Geldzaken	73		
Gezondheid	74		
Internetadressen	75		
Klimaat	75		
Overnachten	76		
Post	78		
Reisliteratuur	78		
Roken	80		
Taal	80		
Telecommunicatie	82		
Vervoer	84		
Winkelen	87		

VORARLBERG

Bregenz	100
Dornbirn	109
Hohenems	111
Feldkirch	112
Liechtenstein	118
Montafon en de Silvrettaroute	120
Kleinwalsertal	122
Lech	123

TIROL

HET WESTEN VAN TIROL	132
Sankt Anton am Arlberg	132
Het Ötztal	136
De abdij van Stams	143
Innsbruck	144

NOORD-TIROL	164
Hall in Tirol	164
Het Zillertal	167
Alpbachtal	168
Kitzbühel	170

VAN KITZBÜHEL NAAR LIENZ	177
Sankt Johann im Tirol	178

OOST-TIROL	179
Lienz	179

SALZBURGERLAND

DE VALLEI VAN SALZACH EN HET NATIONAAL PARK HOHE TAUERN

De Großglocknerroute	193
De vallei van Salzach, van Krimml tot Zell am See	197
Zell am See	200
Van Zell am See naar Bad Gastein	204
Bad Gastein	204
Uitstap ten zuidoosten van Salzburg, van alpenweiden naar valleien	207

SALZBURG EN OMGEVING	211
Salzburg	211
Het kasteel Hellbrunn	239

UITSTAP NAAR SALZKAMMERGUT

TOCHT TEN WESTEN VAN DE GROTE MEREN, VAN SALZBURG NAAR BAD ISCHL

Mondsee	248
Sankt Gilgen	250
Sankt Wolfgang	253

VAN BAD ISCHL NAAR HET ZUIDEN VAN SALZKAMMERGUT

Bad Ischl	256
Hallstatt	260
De vallei van Gosau	266

TEN NOORDEN VAN SALZKAMMERGUT

Gmunden	267
---------	-----

DE VALLEI VAN DE DONAU IN OBERÖSTERREICH

Linz	274
Steyr	289

DE VALLEI VAN DE DONAU IN NIEDERÖSTERREICH

Sankt Pölten	298
--------------------	-----

DE NIBELUNGENGAU 302

DE WACHAU 303

Melk	303
Tussen Melk en Dürnstein	312
Dürnstein	313
Krems	315

HET WALDVIERTEL: VAN DE DONAU NAAR BOHEMEN 323

DE WAGRAM EN HET TULLNERFELD 328

WENEN EN OMGEVING

Wenen	333
-------------	-----

VAN HET WIENERWALD NAAR DE SLOWAakse GRENS 460

UITSTAP NAAR BURGENLAND

Eisenstadt	470
Tocht rond de Neusiedler See	472

STEIERMARK

Graz 483

DE STREEK ROND GRAZ 504

TEN OOSTEN VAN GRAZ 506

TEN ZUIDEN VAN GRAZ 512

Het Toscaanse Steiermark 512

De wijnroutes 512

Stainz 514

Bad Radkersburg 516

TEN NOORDEN VAN GRAZ 519

Bruck an der Mur 519

TEN NOORDWESTEN VAN GRAZ 521

Judenburg 521

KARINTHIË

Klagenfurt 532

DE WÖRTHERSEE 541

Pörtschach 542

Velden 543

HET WESTEN VAN KARINTHIË 545

Villach 545

Spittal an der Drau 550

Kötschach 554

HET NOORDEN VAN KARINTHIË 556

Sankt Veit an der Glan 558

Het Gurktal 559

Friesach 561

REGISTER 573

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	86	Salzkammergut, overzichtskaart	246-247
Bregenz	101	Schönbrunn	443
Dürnstein	314	Steiermark, overzichtskaart	484-485
Feldkirch	113	Tirol, overzichtskaart	130-131
Graz	486-487	Topervaringen	21
Innsbruck	146-147	Vallei van de Donau in	
Karinthië, overzichtskaart	530-531	Niederösterreich, overzichtskaart	296-297
Kitzbühel	171	Villach	547
Klagenfurt	533	Vorarlberg, overzichtskaart	99
Krems	317	Weense woud, het,	
Lienz	181	overzichtskaart	342-343
Linz	275	Wenen, overzichtskaart	344-345
Melk	304-305	Wenen, plattegrond I	348-349
Mühlviertel, het, overzichtskaart	285	Wenen, plattegrond II	350-351
Neusiedler See, overzichtskaart	473	Wenen, plattegrond III	352-353
Oostenrijk, overzichtskaart	64-65	Wenen, plattegrond IV	354-355
Reisplanner	90-91	Wenen, detailkaart	356-357
Salzburg	212-213	Wenen, metro van	360-361
Salzburgerland, overzichtskaart	191	Wijndorpen, de	454-455

OOSTENRIJK PRAKTISCH

ABC van Oostenrijk	68
Alvorens te vertrekken	68
Budget	70
Festivals, feesten en feestdagen	72
Geldzaken	73
Gezondheid	74
Internetadressen	75
Klimaat	75
Overnachten	76
Post	78
Reisliteratuur	78
Roken	80
Taal	80
Telecommunicatie	82
Vervoer	84
Winkelen	87

ABC VAN OOSTENRIJK

BEVOLKING - 8665 miljoen inwoners (in 2015).

OPPERVLAKTE - 83.860 km² (Oostenrijk is minder uitgestrekt dan Ierland, maar ongeveer tweemaal zo groot als Nederland).

BEVOLKINGSDICHTHEID - 103 inwoners per km². 68% van de oppervlakte is verstedelijkt.

LEVENSVERWACHTING - 78,1 jaar voor de mannen en 83,4 jaar voor de vrouwen.

HOOFDSTAD - Wenen (1.765.649 inwoners).

ANDERE BELANGRIJKE STEDEN - Graz (270.000 inwoners), Linz (194.522 inwoners), Innsbruck (124.579 inwoners).

STAATSVORM - federale republiek, parlementaire democratie, met elementen van directe democratie. Het land is opgedeeld in 9 *Länder* (provincies).

WERKLOOSHEIDSGRAAD - 6,2% (2016).

BBP PER INWONER - € 36.928.

MENSELIJKE ONTWIKKELINGSINDEX - 0,885. Plaats 21 op de lijst van 182 landen.

REGERINGSLEIDER - Alexander Van der Bellen.

BONDSKANSIELIER - Christian Kern (SPÖ), sinds mei 2016.

TAAL - voornamelijk Duits. Een kleine minderheid in het zuidoosten spreekt Sloveens; heel kleine minderheden spreken Servo-Kroatisch, Tsjechisch, Slowaaks en Hongaars.

ALVORENS TE VERTREKKEN

Nuttige adressen

In België

DIENST VOOR TOERISME - @ info@austria.info austria.info

AMBASSADE VAN OOSTENRIJK - Marsveldplein 5, 1050 Brussel ☎ (02) 289 07 00. Fax (02) 513 66 41 @ bmeia.gv.at/nl/brussel/.

WEGWIJZER REISINFO - Beenhouwersstraat 9, 8000 Brugge ☎ (050) 33 75 88 @ info@wegwijzer.be wegwijzer.be.

Onafhankelijk reisinformatiecentrum met leeszaal (reisgidsen, tijdschriften, kaarten, reisverslagen). Uitgever van het magazine *Reiskrant*. Organisator van Reismarkt en andere evenementen (reizigers informeren reizigers). Ledenorganisatie.

In Nederland

DIENST VOOR TOERISME - @ info@austria.info austria.info/nl.

AMBASSADE VAN OOSTENRIJK - Van Alkemadelaan 342, 2597 AS Den Haag ☎ (070) 324 54 70. Fax (070) 328 20 66 @ den-haag-ob@bmeia.gv.at bmeia.gv.at/nl/ambassade/den-haag/de-ambassade.html.

In Oostenrijk

AMBASSADE VAN BELGIË - Prinz-Eugen-Straße 8-10, 1040 Wien ☎ 1 502 070. Fax: 1 502 07 22 @ vienna@diplobel.fed.be austria.diplomatie.belgium.be/nl.

AMBASSADE VAN NEDERLAND - Opernring 5 (7de verdieping), 1010 Wenen ☎ 1 589 390. Fax: 1 589 39 265 @ wen-public@minbuza.nl oostenrijk.nlambassade.org.

Identiteitsbewijzen

In België

Een identiteitskaart volstaat. Kinderen onder de 12 jaar moeten in het bezit zijn van een eigen identiteitsbewijs met foto, verkrijgbaar bij de gemeentediensten van je woonplaats. Reist het kind met één van de ouders, dan is het wenselijk dat de ouder die het niet vergezelt een schriftelijke toestemming opmaakt (in het Engels of Duits) en die laat legaliseren door het gemeentebestuur.

In Nederland

Een Europese identiteitskaart of paspoort volstaat. Dat geldt ook voor kinderen.

Reist het kind met één van de ouders, dan is het wenselijk dat de ouder die het niet vergezelt een schriftelijke toestemming opmaakt (in het Engels of Duits) en die laat legaliseren door het gemeentebestuur.

Ben je onder de 18 jaar en reis je alleen of met een persoon die niet één van de ouders is, dan is de schriftelijke toestemming van beide ouders vereist (in het Engels of Duits). Het bewijs moet worden gelegaliseerd.

Heb je niet de Belgische of Nederlandse nationaliteit, neem dan contact op met de ambassade van Oostenrijk in België of Nederland.

Een Europees paspoort kan handig zijn!

De Europese Unie heeft een systeem van wederzijdse consulaire bijstand ontwikkeld voor onderdanen van de EU die in moeilijkheden verkeren in het buitenland.

Je kunt op deze bijstand een beroep doen als België of Nederland niet over een vertegenwoordiging beschikt in het land waar je je bevindt. Concreet houdt dit in dat je de hulp kunt inroepen van de ambassade of het consulaat (geen ereconsulaat) van om het even welke lidstaat van de EU. Deze diensten zullen je zelf rechtstreeks helpen of je zeggen wat je precies moet doen.

De dienstverlening geldt uiteraard uitsluitend voor noodsituaties, zoals overlijden, ongevallen met verwondingen of letsels, ernstige ziekte, repatriëring om medische redenen, arrestatie of gevangen-

schap. In geval van **verlies of diefstal van je paspoort** kun je bij deze diensten terecht voor een voorlopig reisdocument.

Bij deze consulaire bijstand tussen de Europese lidstaten zul je uiteraard niet altijd in je eigen landtaal worden geholpen. Meestal zal dat gebeuren in een van de courante Europese talen.

Internationale studentenkaart

Deze kaart is in de hele wereld het bewijs dat je student bent. Hiermee kun je profiteren van verschillende voordelen, diensten en studententarieven (op vervoer, overnachtingen, cultuur enzovoort). Met de kaart heb je ook diverse speciale voordelen tijdens het reizen (korting op vliegtickets, hotels en jeugdherbergen, verzekeringen, simkaarten, autoverhuur). De kaart kost € 15. Je kunt deze verkrijgen op vertoon van je identiteitskaart, je studentenkaart en een foto bij:

In België

CONNECTIONS - *Connections Travel Shops in Aalst, Antwerpen, Brasschaat, Brugge, Brussel Centrum, Brussel Elsene VUB, Brussel Schuman, Brussel Toison d'Or, Brussels Airport, Ukkel, Gent, Gent Expo, Hasselt, Kortrijk, Kraainem, Leuven, Lommel, Mechelen, Mortsel, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout, Vilvoorde.*

Callcenter ☎ (070) 23 33 13 📠 *connections.be.*

Via 📠 *isic.be.*

In Nederland

KILROY TRAVELS NETHERLANDS - *Singel 413, 1012 WP Amsterdam* ☎ (020) 524 51 00 📠 *kilroytravels.nl*

Er zijn ook kantoren in Utrecht en Groningen.

JOHO - @ *info@joho.nl* 📠 *joho.nl*

Er zijn kantoren in Den Haag (hoofdkantoor), Amsterdam, Leiden, Rotterdam, Groningen en Utrecht.

Via 📠 *isicnederland.nl.*

VOOR DE ZEKERHEID ...

Het is een goed idee om scans te maken van je paspoort, visa, bankpas, vliegticket(s), verzekeringpolis en hotelvouchers. Stuur ze vervolgens als een pdf-bijlage in een mail naar jezelf. In geval van verlies of diefstal kun je die documenten dan heel gemakkelijk in een internetcafé weer (laten) afdrukken en zul je het probleem sneller kunnen oplossen bij de autoriteiten.

DE NIBELUNGENGAU

👤 Welkom in het land van de legenden! Voor je aankomt in Melk (op de noordelijke oever van de Donau) staat 3 km van de rivier het **kerkje van Maria Taferl**, dicht bij *Marbach an der Donau*, een heel populair bedevaartsoord in Oostenrijk. Een verschijning van Maria toverde dit plaatsje boven de vallei om in een mini-Lourdes. Kitscherige heiligenbeelden in allerlei soorten.

👤👤👤 **Kasteel van Artstetten**: 4,5 km voorbij Klein-Pöchlarn ☎ (07413) 80 06 📄 schloss-artstetten.at. April-okt. dag. geopend 9.00-17.30 u. Toegangsprijs: € 8,30; kortingen mogelijk. Combinatiekaartje met het huis van Kokoschka in Pöchlarn: € 10,70; met het kasteel van Schallaburg: € 19,50; met de abdij van Melk: € 20,90. Audiogids € 2,50. Hier liggen aartshertog Franz-Ferdinand en zijn echtgenote begraven. Ze werden op 28 juni 1914 vermoord in Sarajevo. **Museum** over het leven van de aartshertog en de tijd waarin hij leefde. Dit 17de-eeuws kasteel dat in de 19de eeuw grondig werd verbouwd en waarvan de torens gekroond zijn met bolvormige daken, was het zomerverblijf van de keizerlijke familie. Permanente tentoonstelling over de stamboom en de activiteiten van de laatste Habsburgers, het tragische lot dat sommigen van hen ondergingen en het vreedzamere leven van hun nakomelingen ... Familiesouvenirs van **Franz-Ferdinand**: jager, zeeman en reiziger over alle continenten. Meubelen en voorwerpen, en ook een volledige afdeling gewijd aan de aanslag op 28 juni 1914, met krantenknipsels die de moordlustige stemming in Europa als gevolg van deze gebeurtenis beschrijven. Het kasteel is overigens nog altijd in handen van afstammelingen van de ongelukkige aartshertog.

Om het bezoek aangenamer te maken voor de kinderen, krijgen zij een kleine vragenlijst, waarvan de antwoorden te vinden zijn op tien beren die over het museum zijn verspreid (wel alleen in het Duits).

👤 Aan de andere kant, op de zuidelijke oever van de rivier, ligt **Pöchlarn**. Een stadje dat in 1766 compleet door een brand werd verwoest. Van die gelegenheid werd gebruikgemaakt om de parochiekerk in barokstijl te herbouwen. In de buitenmuur zitten enkele stenen uit het Romeinse tijdperk die voor de nieuwe constructie werden herbruikt.

In Pöchlarn werd de schilder **Oskar Kokoschka** geboren. Voor de talrijke 'kokoschka-kisten': zijn geboortehuis ligt in de Regensburgerstraße 29 ☎ (02757) 76 56 📄 oskar-kokoschka.at; half mei-okt. dag geopend 10.00-17.00 u; toegangsprijs: € 5, kortingen mogelijk; € 1 extra voor een rondleiding). In het tweede gebouw, achter het Bureau voor

WIST JE DIT?

MET DE ETIQUETTE MOET JE GEEN LOOPJE NEMEN | 1895: de troonopvolger Franz-Ferdinand is 32 jaar oud en nog altijd vrijgezel. Een van zijn nichten, de aartshertogin Isabella, heeft zeven dochters en de aartshertog gaat regelmatig bij hen op bezoek. Isabella hoopt dat een van haar dochters de uitverkorene zal zijn. Op een dag vergeet Franz-Ferdinand zijn vestzakhorloge. Isabella opent het horloge in de hoop er de foto van de uitverkorene in te vinden. Tot haar ontsteltenis ziet ze een foto van hun hofdame, waarna ze deze juffrouw eruit gooit. Maar de aartshertog houdt vol. Het probleem is wel dat als hij met deze hofdame trouwt, hij moet afzien van de troon. De keizer hakt de knoop door: zijn neef bewaart zijn rang, maar zijn echtgenote krijgt geen koninklijke status en hun kinderen zullen nooit tot het koningshuis behoren.

Toerisme, gaan nog twee huizen schuil: het museum en de ontvangstbalie. Je komt er via het eerste gebouw. In tijdelijke tentoonstellingen worden daar werken van Kokoschka uitgesteld.

DE WACHAU

📍 De Wachau is Werelderfgoed. Het is een mooie streek, heel drukbezocht en vrij toeristisch. Alle hieronder vermelde steden liggen dicht bij elkaar (slechts enkele kilometers tussen Melk en Krems), dus waarom niet ergens enkele dagen logeren en van daaruit de omgeving verkennen? Te meer daar je goedkoop kunt genieten als je langer dan drie dagen blijft. In de buurt van Sankt Johann mag je op 24 juni de schitterende evenementen langs de Donau niet missen (zie bij 'Festivals, feesten en feestdagen' in het hoofdstuk 'Oostenrijk praktisch'). En waarom zou je de auto niet even laten staan en je aansluiten bij de vele fietsers (van alle leeftijden en alle niveaus) om met het stalen ros de regio te doorkruisen? Of misschien ook met de boot (de fiets mag mee aan boord)?

MELK

POSTCODE 3390 | 5200 INWONERS | NETNUMMER 02752

De abdij op de zuidelijke oever van de Donau is een van de allermooiste voorbeelden van de Oostenrijkse barok in volle glorie. Het was beslist geen slecht idee om deze rots-punt te kiezen om de barokstijl te promoten. Eerder hadden de Romeinen er een klein fort gebouwd, gevolgd door de Babenbergs die er hun kasteel neerzetten. In 1113 schonk Leopold III het kasteel aan de monniken die het ombouwden tot een versterkte abdij. De faam en de invloed ervan strekten zich al vlug uit over de hele Donauvallei. De abdij leed zwaar onder de oorlogen, vooral tegen de Turken, en werd in 1702 helemaal herbouwd in triomfantelijke barok. Napoleon nam er tot tweemaal toe zijn intrek (in 1805 en 1809) tijdens zijn veldtochten in Oostenrijk. Vandaag de dag is de abdij van Melk een van de meest bezochte bezienswaardigheden van de streek. Het stadje zelf, dat volledig wordt beheerst door die religieuze kolos, is ook niet onaantrekkelijk, hoewel je er eerder gewoon zult doorrijden in plaats van te stoppen.

AANKOMST EN VERTREK

MET DE TREIN EN DE BUS

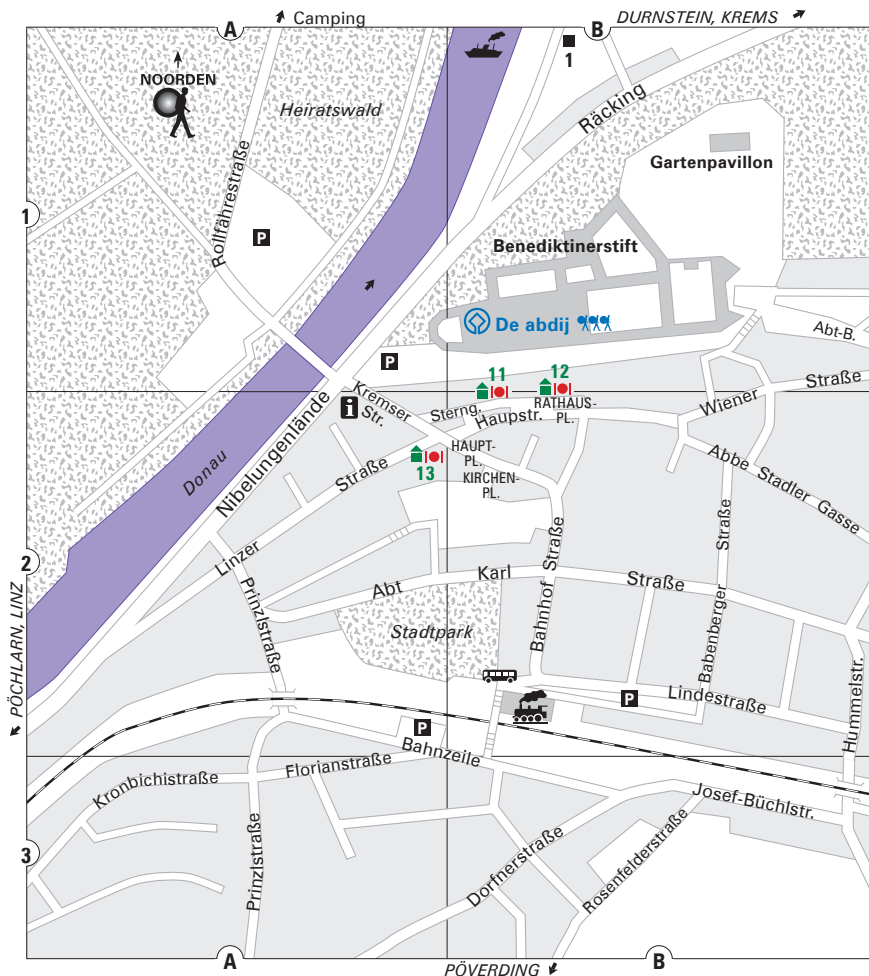
🚆🚌 **Trein- en busstation (plattegrond B2):** *Bahnhofstraße* ☎ 05 17 17. *Hetzelfde telefoonnummer en hetzelfde loket om bus- en treinkaartjes te kopen.* Enkele automatische bagagekluisen.

Met de trein

- **Van Wenen:** ongeveer om het halfuur een trein, 7.00-21.00 u. Opgelet: vaak moet je overstappen in Sankt Pölten. Rit van 1 uur.
- **Van Linz:** de hele dag regelmatige treinverbindingen. Overstappen in Sankt Pölten of Amstetten. Rit van ongeveer 1 u en 15 min.

Met de bus

- Regelmatige verbindingen met **Emmersdorf, Maria-Laach, Pöchlarn, Pöggstal, Spitz en Krems** (reken voor deze laatste bestemming op 1 uur rijden).
- **Van Krems naar Melk:** ☎ 0810 22 23 24 **W** *vor.at*. Twee lijnen die zorgen voor een regelmatige verbinding met alle dorpen op de oever van de Donau, tussen Krems en Melk. Bus WL 1 rijdt langs de noordelijke oever (via Spitz): vertrek om het uur, 5.30-22.00 u. Bus WL 2 doet de zuidelijke oever aan (via Aggstein): vertrek om de twee uur, 6.30-20.00 u. Je kunt ook bus, boot en fiets combineren (zie de rubriek 'Nuttige informatie' aan het begin van dit hoofdstuk over de vallei van de Donau in 'Niederösterreich').

MET DE BOOT

Meer details hierover vind je in de rubriek 'Nuttige informatie' aan het begin van dit hoofdstuk over de vallei van de Donau in Niederösterreich.

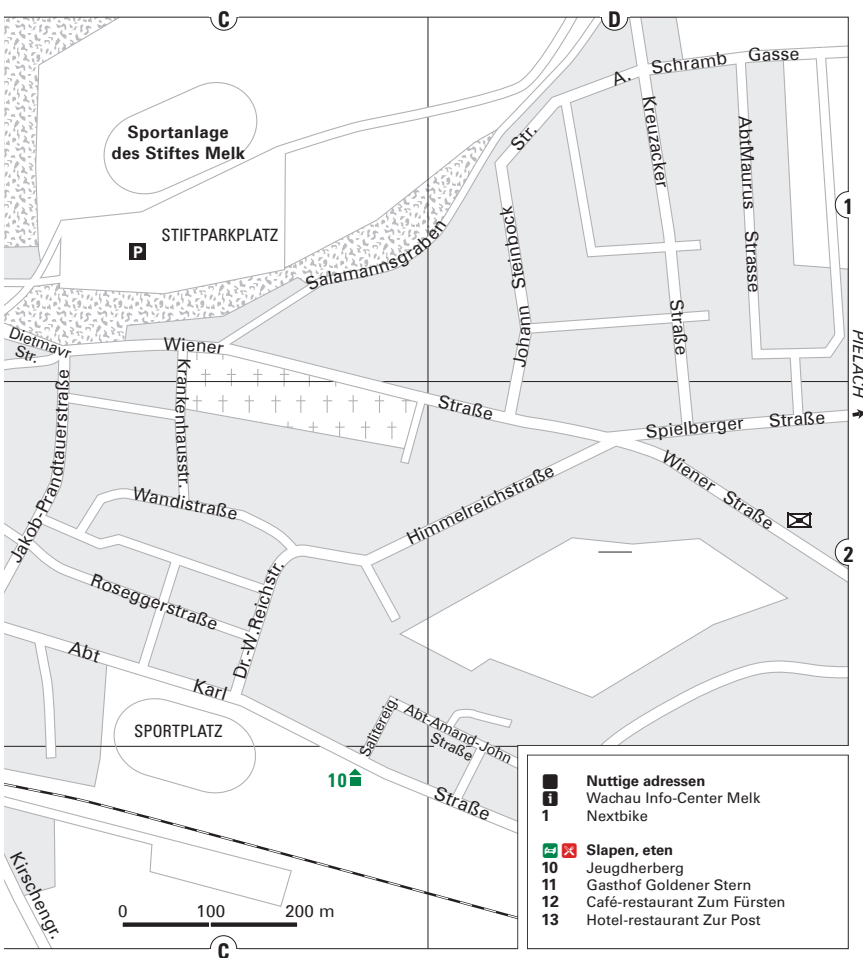
MET DE FIETS

Je kunt bijna in elke dorp langs de Donau, tussen Krems en Melk, een fiets huren (zie de rubriek

'Nuttige informatie' aan het begin van dit hoofdstuk).

 Fietsverhuur (plattegrond B1, 1): met **Nextbike** (ook een paar verhuurpunten in het centrum) en de maatschappij **WTB**. Deze laatste is alleen aanwezig in Melk en Spitz, maar je kunt je fiets probleemloos inleveren in Krems (je kunt er daar niet een meenemen!) mits je een kleine toeslag betaalt. *Prijzen: € 12 per dag, € 9 voor een halve dag* wwachau-touristik.at.

MELK

NUTTIG ADRES

i Wachau Info-Center Melk (plattegrond A2): Kremserstraße 5 ☎ 511 60 🌐 stad-melk.at. Dag. geopend 9.30-18.00 u (zo. tot 16.00 u); beperktere openingstijden buiten het seizoen. Uitstekende ontvangst. Plattegrond van de stad en wandelkaart (Derrotiefaden) om het centrum te verkennen. Je kunt de wandeling ook doen met audiogids (in het Duits en het Engels; € 3). Goede folder met fietsroutes.

SLAPEN, ETEN

Er zijn talrijke *Privatzimmer*, waarvan je de lijst kunt krijgen bij het Bureau voor Toerisme. Die kamers zijn over het algemeen goedkoop (ongeveer € 50-70), maar het comfort is er vaak een beetje spaartaans.

De Hauptstraße (voetgangersstraat) is langs beide zijden bezaaid met tearooms, cafés en kleine restaurants die bij de eerste zonnestraal hun terras buitenzetten.

GOEDKOOP TOT DOORSNEEPRIJS

 Jeugdherberg (plattegrond C3, 10): *Abt Karlstraße 42* ☎ 526 81 *melk.noehw.at*. Ongeveer 10 min lopen van het centrum van Melk, naast het stadion. Geopend maart-okt. Receptie bemand 16.00-21.00 u. Reken op € 24 per persoon in een slaapzaal (4 bedden) en € 36 per persoon in een tweepersoonskamer; ontbijt en lakens inbegrepen. Toeslag van € 2 als je minder dan 3 nachten blijft. Ook 1 appartement met 2 kamers (dezelfde prijs als voor een overnachting in een slaapzaal). Wifi. In een karakterloos, maar wel functioneel gebouw. Kleine kamers en slaapzalen met stapelbedden. De slaapzalen (echt heel minuscuul) zijn uitgerust met een douche; wc op de gang. Je kunt het best reserveren via internet, want in het hoogseizoen is deze plek erg in trek. Als er bij aankomst niemand aanwezig is, vind je de sleutel in een brievenbus bij de ingang (op voorwaarde dat je iets hebt laten weten). Kleine, mistroostige tuin.

  Gasthof Goldener Stern (plattegrond B1-2, 11): *Sterngasse 17* ☎ 522 14 *sternmelk.at*. Tweepersoonskamer ongeveer € 56-112, ontbijt inbegrepen. Restaurant geopend di.-za., alleen 's avonds. Gerechten € 9-16. Wifi. De indrukwekkende abdij steekt uit boven dit pension met een tiental kamers. De kamers zijn leuker dan de receptie – een beetje een warboel – laat vermoeden. Ze zijn allemaal verschillend en de inrichting is niet overal van hetzelfde niveau, maar globaal genomen kunnen ze ermee door. De goedkoopste zijn heel eenvoudig, maar wel netjes; douche en wc op de gang. De duurste zijn ruimer en ook comfortabeler. Eetzaal en schattig terras in de schaduw om te genieten van een royale keuken met een goede prijs-kwaliteitsverhouding. Mediterraanse invloeden. Grillige ontvangst.

  Hotel-Restaurant Zur Post (plattegrond A2, 13): *Linzerstraße 1* ☎ 523 45 *post-melk.at*. Jaarlijkse vakantie: jan.-half febr. Tweepersoonskamer € 114-135, ontbijt inbegrepen. Doordeweeks lunchmenu € 12; gerechten € 10-26. Uitgebreide wijnkaart. Wifi. Een mooie herberg midden in het cen-

trum, met gele muren en bloemen aan de ramen. Het interieur is minder aantrekkelijk, maar ligt wel volledig in de lijn van de trotse buitengevel. Schone en comfortabele kamers, zonder veel fantasie. In sommige heb je uitzicht op de abdij. Klassieke kwaliteitskeuken: het betere restaurant van de stad. In de zomer kun je eten op het terras of op de binnenplaats. De ontvangst heeft soms te lijden onder de drukte. De hotelgasten kunnen hier een fiets huren.

  Café-Restaurant Zum Fürsten (plattegrond B1-2, 12): *Rathausplatz 3* ☎ 523 43 *kaffeehaustradition.at*. Tweepersoonskamer ongeveer € 68-88, ontbijt inbegrepen. Gerechten € 7-10. Wifi. Dit mooie huis in de oude wijk van Melk wordt gerund door de familie Madar. De meeste kamers zijn ruim. Degene die onlangs werden opgeknapt, zijn ontzettend aangenaam: smaakvolle inrichting en veel licht. De andere zijn klassieker, maar ook groter. Het ontbijt wordt geserveerd in de zaal van de bar annex restaurant op de begane grond. Ervoor ligt een fraai terras.

SLAPEN, ETEN IN DE OMGEVING

CAMPING

 Donaucamping Emmersdorf: *in Emmersdorf* ☎ 71 469 of 71 707 *emmersdorf.at* 3 km ten noorden van Melk; goed aangegeven. Geopend mei-sept. Receptie bemand 8.00-10.00 u en 19.00-20.00 u. Reken op ongeveer € 15 voor 2 personen met tent en auto. Kleine, gemeentelijke camping met weinig privacy. Heel eenvoudig uitgerust, maar wel schoon. Gelegen op de noordelijke oever van de Donau (leuk!) en vlak bij een drukke weg (niet zo leuk).

 Camping Fam. Stumpfer: *in Schönbühel*, ongeveer 5 km van Melk ☎ 85 10 *stumpfer.com*. Geopend april-okt. Reken op ongeveer € 22 voor 2 personen met tent en auto. Wifi (tegen betaling). Kleine, eenvoudige camping op de zuidelijke oever van de Donau, praktisch op wandelafstand van het kasteel van Schönbühel. Weinig schaduw en ook weinig privacy. Schoon sanitair. Heel goed restaurant.

GOEDKOOP TOT DOORSNEEPPRIJS

  Dorf Hotel Grüner Baum: Familie Ringl, Hauptplatz 3, Maria Laach ☎ (02712) 83 03 📧 hotel-ringl.at. Ongeveer 12 km ten noorden van Melk, in Maria Laach, een dorpje tussen de bergen. In de schaduw van de kerk. Jaarlijkse vakantie: jan.-Pasen. Tweepersoonskamer € 98, ontbijt inbegrepen; iets goedkoper vanaf vier nachten. Halfpension € 122. Gerechten € 9-12. Wifi. De kamers zijn verspreid over drie huizen. Het hoofdgebouw, waarin ook het restaurant en de receptie zijn ondergebracht, is een gerestaureerd oud woonhuis dat zich concentreert rond een trap die een soort atrium vormt (met een leuk hoekje voor de allerkleinsten). Onberispelijke kamers: veel licht, rustig, ruim en ingericht met grenen meubels. Ook twee zwembaden, waarvan eentje overdekt is. Restaurant met een goede, huiselijke keuken: gezond en voedzaam. Van hieruit kun je uitstapjes maken in de omliggende bergen en in het natuurpark Jauerling, met toppen tot 1000 m.

  Zum Schwarzen Bären: Marktplatz 7, in Emmersdorf ☎ 712 49 📧 hotelpritz.at. Als je van Melk komt, moet je de Donau oversteken; Emmersdorf ligt 3 km naar het noorden. Midden in het dorp, op de weg naar het stadhuis. Tweepersoonskamer € 110-160. Doordeweeks lunchmenu € 13; gerechten € 7-25. Een weelderig ingericht hotel-restaurant, zoals vroeger. Klassieke kamers, groot en comfortabel. Grenen meubilair. Je wordt uitstekend ontvangen door Erika Pritz die hier de leiding heeft. Goede en mooi gepresenteerde gerechten, zowel voor vis als wildliefhebbers (in het seizoen). In de winter komt iedereen samen bij het vuur of rond de Kachel Ofen, de typische tegelkachel, na een ontspannende sauna. In de zomer gaat het richting zwembad en zonneweide!

WAT IS ER TE ZIEN EN TE DOEN?

   De abdij (plattegrond B1): ☎ 555 0 📧 stiftmelk.at. Maart-okt. dag. geopend 9.00-16.30 u (mei-sept. tot 17.30 u); laatste toegang een halfuur voor sluitingstijd. April-okt. dag. rondleidingen. Toegangsprijs: € 11 (€ 13 met rondlei-

ding); kortingen mogelijk, onder meer met gezinspas. Je kunt een combinatiekaartje kopen waarmee je ook het kasteel van Schallaburg of Arstetten kunt bezoeken, of de abdij van Göttweig: € 18-20,90. 'Aan het eind van mijn zondaarsleven gekomen, bejaard en vergrijsd gelijk de wereld ... met mijn zware en zieke lichaam aan deze cel van mijn dierbare klooster van Melk gekluisterd, maak ik mij op om op velijn getuigenis na te laten van de opmerkelijke en schrikwekkende gebeurtenissen waarvan het lot mij in mijn jeugd getuige deed zijn ...' Zo begint *De naam van de roos*, de beroemde roman van Umberto Eco, verfilmd door Jean-Jacques Annaud. De gebeurtenissen spelen zich niet af in Melk, wel in een veel ouder, middeleeuws klooster dat Eco verzonnen heeft. Maar het verhaal is gebaseerd op een 14de-eeuws manuscript geschreven door *Adso van Melk*, een abt die een mooi en goed leven had geleid in het oude benedictijnenklooster (dat werd verwoest en in zijn huidige barokstijl werd herbouwd).

De abdij van Melk is een van de mooiste en grootste barokcomplexen van Europa. De monniken bidden en werken er al 900 jaar lang. In de abdij is ook een lyceum met een twintigtal klassen gevestigd: het *Stift Gymnasium*.

Bezoek aan de abdij

- **Het prelatenplein:** opmerkelijke fontein uit het begin van de 19de eeuw. De abdij was vroeger roze, maar als eerbetoon aan de architecten van Schloss Schönbrunn werd ze later geel geschilderd.

- **De keizerlijke appartementen:** de elf kamers doen dienst als museum (en wat voor een!). Geslaagde scenografie die de plaats van de abdij in de Oostenrijkse geschiedenis duidt, evenals het spirituele leven van de benedictijnen en de regels van deze orde (en de evolutie door de reformatie). Enkele mooie stukken, zoals een heel belangrijke relikwie voor de legitimiteit van het Oostenrijkse huis: het *kruis van Melk*, met een stuk van het Heilige Kruis dat in de 11de eeuw hierheen werd gebracht. Het kruis is aan de achterzijde versierd met talrijke edelstenen. Aan de voorzijde een gekruisigde Christus, afgebeeld tussen de vier evangelisten. De geschiedenis van het kruis van Melk,

die wordt afgebeeld op een drieluik van 1605, kende enkele voorvallen die niet zouden misstaan in een misdaadroman. Na een diefstal in 1169 werd het kruis teruggevonden in de Schotse kerk in Wenen. Het moest twee godsoordelen ondergaan om uit te maken of Melk echt wel het recht had om het te bewaren. Tijdens de eerste proef, toen het tussen de twee abten stond opgesteld, boog het kruis zich keurig naar de abt van Melk toe. Vervolgens werd het op een bootje gezet ter hoogte van Nussdorf, bij Wenen, en voer het tegen de stroom in terug naar Melk. Daarna werd het nog eens gestolen met de bedoeling het naar Praag te brengen, maar de dader werd ontmaskerd en terechtgesteld.

- **De marmerzaal (Marmorsaal):** in deze grote staatsiezaal werden luisterrijke ceremoniën en keizerlijke feesten georganiseerd. Let op de schitterende sierschilderkunst met architecturale motieven. Het marmer is in feite een imitatie in stucwerk ...

- **Het terras:** het halfronde terras, dat de marmerzaal verbindt met de bibliotheek, steekt boven een deel van het stadje uit en doet dienst als hoge uitkijkpost. Zouden de monniken zich vanaf dit uitzonderlijke uitzichtpunt, de ideale plaats om te mediteren in het licht van de ondergaande zon, ooit hebben kunnen voorstellen dat de loop van de meest legendarische Europese rivier zou worden gekanaliseerd voor de aandrijving van een hydro-elektrische centrale?

Voordat je de bibliotheek binnengaat, moet je je even omdraaien om de geel geschilderde gevel van de kerk 'Maria-Theresia' te bewonderen.

- **De bibliotheek:** een van de rijkste bibliotheken van Oostenrijk. Er staan ongeveer 10.000 boeken, 1200 manuscripten uit de 9de tot de

15de eeuw en nog eens 800 uit de barok en de verlichting. Op een bord lees je het volgende: 'In een benedictijnenklooster is alleen de kerk belangrijker dan de bibliotheek'. Een uitspraak die hier volledig opgaat! Fraai plafond van **Paul Troger**, met een allegorie van het geloof en de vier hoofddeugden. Let op de vier valse deuren die de ramen verbergen. De wereldbollen, een werk van Coronelli, dateren uit 1670, een tijd waarin de aarde nog niet helemaal was verkend.

De waardevolste manuscripten en incunabelen van de bibliotheek liggen in vitrines. Een catalogus uit 1766 toont de bibliotheek met een van de uitgestalde wereldbollen, glimmende missalen en psalmboeken. De mooie wenteltrap in de kleine zaal wordt afgeschermd door een schitterend smeedijzeren hek. Op het plafond een mooie allegorie van de wetenschap door Paul Troger.

- **De kerk:** de *Stiftskirche* is het toppunt van de religieuze barok in Oostenrijk. Haar harmonieuze verhoudingen heeft ze overgenomen van het grondplan van de *Chiesa del Gesù* in Rome. Maar de overvloed van verguldsel, de buitengewoon verfijnde versieringen en vooral de rij mysterieuze, half door houten tralielwerk afgesloten loges geven de kerk een ongelofelijke theatraliteit. Voor deze buitensporige artistieke overdaad zijn twee verklaringen mogelijk: het verlangen van de monniken uit die tijd om de almachtige keizer (en dus het goddelijke recht) niet tegen te staan, maar ook hun wil om krachtig te reageren tegen de soberheid van het protestantisme en de reformatie. Dit is de ware geest van de contrareformatie, een beweging die vijandig optrad tegen de protestanten en die de bron was van de barokkunst in de 17de eeuw.

WIST JE DIT?

IMPERIALISMEN | Op de wereldkaart in de bibliotheek van Melk wordt Zuid-oost-Azië (een door de Europeanen sterk begeerd gebied omwille van de specerijen-eilanden) veel precieser voorgesteld dan Californië. Het schiereiland Neder-Californië (Baja California, in Mexico) is op de kaart zelfs niet met het Amerikaanse continent verbonden! Dit bewijst dat ze in die tijd de Molukken en Celebes beter kenden dan West-Amerika, waarin geen mens was geïnteresseerd.

DE STIFTSKIRCHE IN DE ABDIJ IS HET TOPPUNT VAN DE RELIGIEUZE BAROK IN OOSTENRIJK.